

Małgorzata Taraszkiewicz

Dlaczego orły nie pływają?

**Czyli o tym, że wszystkie dzieci są utalentowane
(ale czy w szkole?)**

Akademia Młodego Ekonomisty

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

13 października 2009 r.

Do pracowni Michała Anioła wszedł mały chłopiec
i spytał czemu tak uważnie odłupuje kamień.

Mistrz uśmiechnął się i odpowiedział:

"Ponieważ w środku jest anioł,
a ja pomagam mu się wydostać."

Teoria Wielorakiej Inteligencji Howarda Gardnera – opublikowana w 1983 roku **została uznana za najbardziej odkrywczą ideę w ramach nauk humanistycznych XX wieku.**

Dotychczas szkoła – programy, profile pożądanych umiejętności, były osadzone na intelektualnych dyspozycjach ucznia (m.in. pojmowaniu, wnioskowaniu, bogatym słownictwie), czyli tym co mierzą klasyczne testy inteligencji: zdolnościach werbalnych i numeryczno-logicznych.

W latach 70. prace Howarda Gardnera, Tony Buzana i Roberta Ornsteina wywołały rewolucję w dotychczasowych poglądach na „inteligencję”.

Zdegradowano dominację IQ – wskazując, że nawet wysoki IQ nie przynosi sukcesów osobistych i życiowych, więc dlaczego miałby wyrokować o inteligencji człowieka!?

Ujawniono wiele różnych typów inteligencji, udowodniono, że wszystkie rodzaje inteligencji mogą być kształtowane i rozwijane, co znakomicie powiększa możliwości uczenia się!

H. Gardner wyróżnił 8 rodzajów inteligencji. Poznajmy je teraz:

1. Inteligencja lingwistyczna (inaczej werbalna)

cechuje ludzi zainteresowanych językiem, wyrażaniem się przy pomocy słów. Posiadają oni bogaty słownik i intuicję językową, przy pomocy słowa komunikują się niezwykle sprawnie, często mistrzowsko. Ich ulubione zajęcia to czytanie, pisanie, mówienie, tłumaczenia.

Osoby o tym typie inteligencji to: wybitni pisarze, poeci, dziennikarze, przywódcy polityczni, lingwiści, tłumacze, korektorzy, prawnicy, nauczyciele, negocjatorzy, sprzedawcy... Ale także miłośnicy literatury („pożeracze książek”), osoby z zamiłowaniem oddające się łamigłówką językowym (np. grający w

Scrabble, rozwiązujący krzyżówki), zasypujący innych listami i pocztówkami z wakacji, zbieraczy ciekawych sentencji, przypowieści i anegdot.

Przypadek ucznia (ten i dalej przytaczane przypadki są autentyczne):

Agata z trudem przebijała się przez kolejne stopnie edukacji szkolnej z powodu niepowodzeń w zakresie „nauk matematyczno-fizycznych”. Pod koniec każdego roku wykorzystywała wszystkie możliwe szanse na przedostanie się do następnej klasy (formalne i nieformalne). Po zdaniu matury (dwa podejścia do matematyki, egzamin kuratorski) chciała ostatecznie porzucić dalszą edukację, która kojarzyła jej się jedynie z „drogą przez mękę”. Ale jej mama namówiła ją na zdawanie egzaminów na studia – mimo wszystko. Dziś studiuje na uniwersytecie w Rzymie, swobodnie rozmawia w 4 językach i poznaje kilka kolejnych. Chce pracować jako tłumacz.

2. Inteligencja logiczno-matematyczna (inaczej numeryczno-logiczna)

jest właściwa ludziom, których porywa świat abstrakcji i precyzji logicznego myślenia oraz zamiłowanie do nauk ścisłych. Fascynuje ich świat teorii, badanie poprawności, wynikania, stawianie hipotez, analiza i synteza obrazów całości.

Inteligencję logiczno-matematyczną posiadają wybitni przedstawiciele nauk ścisłych, detektywi, prawnicy, księgowi, bankierzy, statystycy, metodolodzy, analitycy, planiści, programiści komputerowi. Ale także czytelnicy książek detektywistycznych, miłośnicy testów i rozwiązywania problemów logicznych, gier umysłowych, szachów oraz wypełniania PIT-ów, obliczania liczby potrzebnych kafelków w łazience i planowania domowego budżetu.

Przypadek ucznia:

Marcin od dzieciństwa przejawiał duże zainteresowanie rachunkami, lubił rozwiązywać rebusy, zagadki, układać puzzle. Na lekcjach – poza matematyką, był nieco nieprzytomny i cały czas coś pisał, rysował i był „zajęty sobą” (jak to określali nauczyciele). Niezbyt go interesowały problemy bohaterów lektur szkolnych, wypracowania pisał krótkie, lapidarne, choć – trzeba przyznać, że logiczne i ujmujące sedno. Ale ... tak krótkie, jak telegramy. Nie brał też udziału w lekcjach, bo był zajęty czymś innym (wiedział co to jest całka już w piątej klasie szkoły podstawowej). Był grzeczny, ale denerwujący dla wszystkich nauczycieli, oczywiście poza panem „od matematyki”. Miał niesłychanie dobrą pamięć, więc w sytuacjach kryzysowych (ze wsparciem nauczyciela matematyki i z udziałem kilku korepetytorów) doprowadzał stan pożądanej wiedzy do stopnia „zdawalności do następnej klasy”. Dziś jest profesorem na Uniwersytecie.

3. Inteligencja muzyczna

to domena osób, którzy odznaczają się niezwykłą wrażliwością na dźwięki i ich konstelacje. Słyszą więcej i poprzez dźwięki wyrażają swój obraz świata.

Inteligencja muzyczna cechuje wybitnych kompozytorów, śpiewaków, dyrygentów, producentów instrumentów muzycznych i konserwatorów sprzętu muzycznego, recenzentów wydarzeń muzycznych i dobrych mówców. A także imitatorów dźwięków, fanów muzyki klasycznej i nie tylko, koneserów

opery czy operetki, kolekcjonerów płyt i kaset z muzyką oraz wszystkich ludzi z potrzebami posiadania wysokiej klasy sprzętu HF, wrażliwym uchem na hałasy, trzaski i brzmienie świata.

Przypadek ucznia:

Jan wszystkie przerwy (i nie tylko) w szkole spędzał na nuceniu, gwizdaniu, bębnieniu w co się da, wydobywał dźwięki z otoczenia i samego siebie. Potrafił grać na niemal wszystkich instrumentach, chociaż nie odbierał regularnej edukacji muzycznej. Do szkoły muzycznej się nie dostał (prawdopodobnie na szczęście dla niego), więc skierował swoje kroki do ... garażu ojca. Tu razem z kolegami całymi godzinami grali i śpiewali. Stan ten wpływał nieco negatywnie na pozostałe osiągi w szkole, chociaż dzięki dobrej pamięci Jan „jakoś” sobie dawał radę. Jedyne rodzice byli mocno utrudzeni częstymi wezwaniami do szkoły z powodu „przeszkadzania na lekcjach, hałasowania i tak dalej”. Dziś Jan jest znanym powszechnie liderem zespołu muzycznego.

4. Inteligencja wizualno-przestrzenna

cechuje ludzi, którzy z łatwością poruszają się w przestrzeni relacji trójwymiarowych wobec obiektów praktycznych lub teoretycznych. Interesuje ich konstrukcja, rekonstrukcja lub dekonstrukcja rzeczywistości. Są elastyczni, innowacyjni i otwarci na nowe sytuacje i rozwiązania w tym obszarze.

Inteligencja wizualno-przestrzenna wybija się znacząco u wybitnych architektów, malarzy, rzeźbiarzy, konstruktorów, projektantów mody, krawcowych, a także strategów, nawigatorów, przewodników, fizyków teoretycznych i szachistów. A także ujawnia się u uzdolnionych przestawiaczy mebli w domu i samodzielnych dekoratorów wnętrz, projektantów altan w ogródkach i dekoracji swojego otoczenia oraz tych, od których jako prezent dostaniesz samodzielnie wykonaną zabawkę przestrzenną lub latawiec opakowany w piękne pudełko z kokardą.

Przypadek ucznia:

Jerzy wyczerpał wszystkie możliwości tradycyjnej szkoły, niemal co dwa lata zmieniał klasę lub szkołę, co sugerowali kolejni nauczyciele, obiecując w zamian promocję do następnej klasy. Przeszkadzał swoją ruchliwością, a zwłaszcza kreatywnością, która między innymi polegała na przerabianiu zeszytów na latawce, uruchamianiu (nieporuszonego na ogół) modelu szkieletu człowieka i tym podobnych rzeczy. Umiał zrobić coś z niczego, jego ulubionym miejscem było Muzeum Techniki i Moto Bazar. Ponieważ ponadto – jako „uczeń krnąbrny”, wyrażał dość głośno i stanowczo potrzebę posiadania sensu gromadzonej wiedzy – był bardzo niewygodnym uczniem. Wreszcie wylądował w KĄCIE, gdzie zdał egzamin maturalny i odzyskał – mocno nadszarpniętą wiarę w siebie. Obecnie zajmuje się pisaniem (artykułów) i rysowaniem (ilustracji do książek) oraz samodzielnym wykonywaniem prezentów (ruchomych mobil) dla wszystkich znajomych, na każdą okazję.

5. Inteligencja kinestetyczna (inaczej inteligencja ciała)

jest charakterystyczna dla osób, którzy mają zamiłowanie do ruchu. Odznaczają się niezwykle poczuć równowagi i harmonią ruchów (cechuje ich tzw. zręczność, gibkość, elastyczność) oraz

precyzją w wyrażaniu swoim ciałem różnych stanów psychicznych i w ogóle narracji, (wysoka umiejętność ekspresji). Niezwykle zdolności dotyczą także manipulacji, ruchów rąk. Tych ostatnich - podobnie jak osoby o inteligencji wizualno-przestrzennej, interesuje konstrukcja i dekonstrukcja rzeczywistości oraz innowacyjność, choć w nieco innych obszarach.

Inteligencja kinestetyczna „wypełnia” świetnych tancerzy, aktorów, sportowców, rzeźbiarzy, chirurgów i mechaników. Posiadają ją ludzie o dużej koordynacji ruchowej i znakomitej kondycji fizycznej. Na co dzień przejawia się w zamiłowaniu do wszelkiej aktywności ruchowej: tańca, aerobiku, spacerów, uprawianiu sportu, majsterkowaniu, robótkach na drutach i zabieraniu całej rodziny na przejażdżki rowerowe.

Przypadek ucznia:

Adrian – obecnie uczeń klasy szóstej. Ma kłopoty z czytaniem (nie lubi), robi błędy ortograficzne. W rozmowach z rodzicami nauczycielka martwiła się „brakiem talentów i zdolności do nauki”. Ponadto co trzeci dzień Adrian przynosi uwagi w dzienniczku na ten sam temat „Adrian przeszkadza na lekcjach, wierci się i nie potrafi się skoncentrować”. Jego matka, nosiła się z nieco złośliwą propozycją, że zrobi kserokopię „standardu uwagi” z miejscem na datę i „ptaszka”. Na szczęście zamiast tego poszła wytłumaczyć nauczycielce Adriana iż ten jest typowym kinestetykiem i ten typ tak ma. Ponadto jest świetnym sportowcem, gra w „profesjonalnej” drużynie piłki nożnej, gdzie ujawnia swój wielki talent (jako znakomity starteg, o wyjątkowej sprawności fizycznej, zdolności do ogromnej koncentracji i zaangażowania). Umie się uczyć i jest utalentowany, tylko nieco inaczej niż oczekiwaby tego pani „od nauki”.

6. Inteligencja przyrodniczo-ekologiczna

charakteryzuje ludzi, którzy przejawiają istotne zainteresowanie naturalnym otoczeniem człowieka, światem w jego przyrodniczo-geograficznym opisie. Pasjonuje ich świat przyrody, ochrona i obrona żyjących istot, nie tylko ginących gatunków. Uwielbiają podróże. Interesuje ich życie zgodne z naturalnym rytmem przyrody i świata.

Inteligencja przyrodniczo-ekologiczna cechuje w dużej mierze podróżników, ekologów, odkrywców nowych lądów, przedstawicieli nauk biologicznych i geograficznych, weterynarzy. W innych wymiarach przejawia się u osób uciekających od zagrożeń i zanieczyszczeń cywilizacji do zdrowego trybu życia, zdrowej wody, żywności i trybu życia. Są tu miłośnicy turystyki, a także kolekcjonerzy różnych diet, książek kucharskich i nabywcy ekologicznych garnków. Są tu też miłośnicy natury i zwierząt, dbający o ich obronę. Dbający o ochronę życia, czystość świata i harmonijne z nim współistnienie!

Przypadek ucznia:

Krzysiek od wczesnej wiosny do późnej jesieni zwykł chadzać na bosaka. Stale zbierał i przynosił do domu chore zwierzęta, ptaki, które wypadły z gniazd. Uważał, że świat roślin i zwierząt nie jest dekoracją świata ludzi, ale czymś niezwykle ważnym z własną wielką tajemnicą, którą z ogromnym zaangażowaniem śledził. Opiekował się nawet mrówkami – pilnując, aby dzieciaki nie rozdeptywały bezmyślnie tych zwierzątek. Chory ptak nie pozwalał mu dotrzeć do szkoły. Zresztą szkoła mało go

obchodziła – bardziej interesował go prawdziwy świat. Niestety nie znam jego dalszych losów. Marzył o założeniu własnego ogrodu zoologicznego.

7. Inteligencja interpersonalna

jest właściwa ludziom o bardzo wysokiej wrażliwości na relacje międzyludzkie. Cechuje ich: wysoka empatia, nadzwyczajne zainteresowanie i rozumienie innych, nastawienie usługowe, wspieranie różnorodności. Obdarzeni są cechami liderów: potrafią uczyć i naturalnie wpływać na innych, łagodzić konflikty, naturalnie przewodzą, tworzą więzi, współpracują.

Inteligencja interpersonalna jest właściwa wybitnym liderom (politycznym, społecznym i religijnym), sprzedawcom, psychoterapeutom, nauczycielom, menadżerom, dyrektorom, negocjatorom, sekretarkom, pracownikom socjalnym, lekarzom i pielęgniarkom. Na co dzień przejawia się w zainteresowaniu kontaktami z różnymi ludźmi, posiadaniu dużej liczby znajomych i przyjaciół, uznaniu przez otoczenie za osobę bezpośrednią, komunikatywną i kontaktową, obdarzaną zaufaniem. Posiadają dobry kontakt z rodziną, dziećmi. Potrafią wyrażać swoje uczucia, mają zasadniczo pozytywny stosunek do życia. Ten rodzaj inteligencji cechuje także osoby, które czytają poradniki typu „Jak lepiej zrozumieć drugiego człowieka”, a nabyte umiejętności stale doskonalą. Są wrażliwi na różne typy ludzkich osobowości, potrafią pomagać. Często obdarzeni są talentem Pigmaliona - znakomicie wspierają innych w rozwoju!

Przypadek ucznia:

Zuzia od pierwszej klasy była naturalnym przywódcą klasy i pełniła różne funkcje w samorządzie klasy i szkoły, wykazując duży talent organizatorski. Miała zawsze duże plany i idee do wdrożenia, złościła się, że ludziom (czyli innym uczniom) nic się nie chce, że podejmują się zadań, a potem ich po prostu nie wykonują. W liceum bardziej ujawniła się jej rola pomagacza innym. Spędzała wiele czasu (godzin!) na wysłuchiwanie i opiekowaniu się innymi, tak że brakowało jej czasu na zajmowanie się sprawami osobistymi, w tym szkolnymi. Bardzo czuła na krzywdę i złe traktowanie występowała w obronie uczniów potraktowanych niesprawiedliwie. Naturalne predyspozycje do nawiązywania dobrych, wartościowych relacji z innymi, zaowocowały gronem dobrych przyjaciół i zdecydowały o wyborze studiów (filozofia i psychologia).

8. Inteligencja intrapersonalna (zwana też duchową)

jest właściwa osobom obdarzonym tzw. bogatym życiem wewnętrznym. Cechuje ich nadzwyczajna samoświadomość, zdolność do rozpoznawania swoich emocji, uczuć, wartości, przy zachowaniu dystansu do siebie, wysoka samoregulacja, spolegliwość. Interesuje ich spójność i harmonia wewnętrzna. Prawdopodobnie wśród tej grupy znajdują się osoby obdarzone tzw. **inteligencją moralną** (opisaną przez Roberta Coles'a, kolegi Golemana z Harvardzkiego Uniwersytetu), która charakteryzuje osoby o dużej wrażliwości moralnej, spójnych w słowach i czynach.

Inteligencja intrapersonalna dominuje u wybitnych filozofów, mistyków, psychoterapeutów, pisarzy, poetów, kompozytorów. Cechuje każdego, kto ma tzw. życie wewnętrzne, kto rozumie swoje emocje,

uczucia, wartości, motywacje, stany psychiczne; ma do nich dystans i poczucie humoru. A także interesuje się osobistym rozwojem, doskonaleniem dyspozycji psychicznych poprzez lektury, medytacje, ćwiczenia umysłowe, udział w rozmaitych treningach. Swoje refleksje nad sobą i swoim życiem notują w prowadzonym pamiętniku. Także tu mieszczą się osoby zainteresowane prawem, przestrzeganiem reguł, zasad, kodeksów, tropiące naruszenia prawa i dyscypliny. Osoby o wysokiej inteligencji moralnej, stają się autorytetami moralnymi.

Przypadek ucznia:

Danusia odkąd pamiętam zawsze była nastawiona głęboko refleksyjnie do wszystkiego, co się działo. Wyciszona i spokojna, nie lubiła gwaru i życia towarzyskiego. Pozornie wyizolowana, skoncentrowana była na własnych przeżyciach i wyobrażeniach. Już w szkole spędzała wiele godzin na pisaniu pamiętnika i opowiadań. Ale jej wypracowania nie były dobrze oceniane przez nauczycielkę polskiego (na ogół kwitowane oceną średnią lub nawet komentarzem „nie na temat”). Na innych lekcjach otrzymywała uwagi za słabą aktywność na lekcjach i zbyt długie namyślanie się przed udzielaniem odpowiedzi. Pamiętam jak nauczyciel matematyki odczytywał (ze złośliwym komentarzem) jej opowiadanie o samotności dwóch prostych równoległych, które powstało „zamiast” wykonania jakiegoś zadania z tymi prostymi... Kiedy dorosła zaczęła bardzo świadomie rozwijać swoje predyspozycje: na treningach interpersonalnych, podczas medytacji i innych form „docierania do samego siebie”. Dziś jest terapeutą o nadzwyczajnych umiejętnościach i poetką.

Tak więc możemy już mówić o co najmniej 8 rodzajach inteligencji

Każdy ma naturalne predyspozycje do określonego rodzaju inteligencji, na ogół jest to zestaw kilku inteligencji, pewien indywidualny wzór, który w całości daje obraz naszych osobistych inklinacji, zainteresowań i obieranej drogi zawodowej.

Na szczęście nie jest tak, że pewien rodzaj czy pewne rodzaje inteligencji są dane raz na zawsze i niezmiennie. W wyniku samodoskonalenia, uwagi, ćwiczenia - można je rozwijać i powiększać swój (i innych) potencjał w tym zakresie! (o tym będzie w następnym odcinku).

Zmienić to powinno model kształcenia nauczycieli, którzy jako eksperci od nauczania powinni bardzo świadomie podchodzić do różnic między ludźmi w tym zakresie.

Aby być aktywnymi przewodnikami ucznia, doradcami edukacyjnymi w czasie uczniowskiego procesu nabierania sprawności, powinni umieć trafnie zidentyfikować potencjał ucznia i na jego bazie budować jego karierę edukacyjną, w pełni akceptując fakt, że każdy człowiek jest inny i ma prawo do wyboru własnej drogi życiowej.

Dobra pomoc edukacyjna polega na wspieraniu kariery każdego ucznia, czyli kreowaniu sytuacji, w których każdy może w czymś wygrać!

Tym, którzy lubią metafory dedykują piękną i jakże pasującą do tematu przypowieść pod tytułem „Królewski gołąb”:

„Nasrudin został pierwszym ministrem króla. Pewnego razu, kiedy przechadzał się po pałacu, zobaczył po raz pierwszy w życiu królewskiego sokoła.

Do tej pory Nasrudin nigdy nie widział takiego **g o ł ę b i a**.

Wziął więc nożyce i poprzycinał pazury, skrzydła i dziób sokoła.

- Teraz wyglądasz na ptaka jak należy – powiedział – Twój opiekun się wcale o ciebie nie troszczył”

Uczniowie, których przypadki przytoczono – Agata, Marek, Krzyś, Zuzia, Danusia, Anka, Adrian, Jerzy i im wielu im podobnych – są s o k o ł a m i w swoich kategoriach.

Oddziaływania szkolne przycinają im skrzydła – na wzór i podobieństwo gołębi.

Jeśli wydaje Ci się, że któryś z uczniów zachowuje się tak właśnie inaczej – zamiast pisać mu kolejną uwagę do dzienniczka, pomóż mu rozpoznać jego talent.

Zastanów się jaki jest Twój wzór inteligencji?

Przeczytaj jeszcze raz charakterystykę sylwetek osób obdarzonych określonym typem inteligencji. Przeanalizuj typowe zachowania, zainteresowania, talenty, hobby i preferencje do wyboru zawodu.

Zastanów się jak dalece dany rodzaj inteligencji opisuje ciebie i wpisz odpowiednio w rubryki na ile to wyceniasz w procentach od 0% do 100% dla danego wymiaru.

Spróbuj to też uzasadnić jakimiś argumentami!

to zupełnie nie Ja 0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%- to właśnie Ja

int. Lingwistyczna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Logiczno-matemat.	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Muzyczna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. wizualno-przestrzenna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Kinestetyczna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. przyrodniczo-ekolog.	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Interpersonalna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Intrapersonalna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Zmysłowa	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. historyczna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%
int. Kreatywna	0%-10%-20%-30%-40%-50%-60%-70%-80%-90%-100%

Postaw kropkę w odpowiednim miejscu skali. Połącz kropki.

Otrzymany wykres porównaj z inną osobą.

Pomyśl, który wykres "jest lepszy"?

Kwestionariusz do badania Wielorakich Typów Inteligencji (MI)

INSTRUKCJA	Użyj skali 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 0 (w ogóle mnie to nie dotyczy) 5 (to mnie znakomicie opisuje)
-------------------	---

1	Posiadam uzdolnienia manualne	
2	Posiadam dobre wyczucie kierunku	
3	Posiadam naturalną umiejętność rozwiązywania sporów między przyjaciółmi	
4	Łatwo zapamiętuję słowa piosenek	
5	Potrafię wyjaśnić w prosty sposób trudne zagadnienia	
6	Robię wszystko krok po kroku	
7	Dobrze znam samego siebie i rozumiem, dlaczego postępuję tak, a nie inaczej	
8	Lubię ćwiczenia grupowe i spotkania towarzyskie	
9	Dobrze uczę się, słuchając wykładów i wywodów innych	
10	Słuchając muzyki doznaję zmian nastroju	
11	Lubię krzyżówki, łamigłówki i problemy logiczne	
12	Tablice, zestawienia i pomoce wizualne odgrywają dla mnie ważną rolę podczas uczenia się	
13	Jestem wrażliwy na nastroje i uczucia otaczających mnie ludzi	
14	Najlepiej uczę się, kiedy muszę wziąć się w garść i zrobić coś samemu	
15	Zanim zechcę się czegoś nauczyć, muszę zobaczyć jaką będę miał z tego korzyść	
16	Podczas nauki i rozmyślań lubię spokój i samotność	
17	Potrafię usłyszeć poszczególne instrumenty w złożonych utworach muzycznych	
18	Łatwo przychodzi mi wywołanie w pamięci zapamiętanych wymyślonych obrazów	
19	Posiadam bogaty język i potrafię się nim posługiwać	
20	Lubię robić notatki	
21	Posiadam dobre wyczucie równowagi i lubię ruch fizyczny	
22	Potrafię dostrzegać strukturę przedmiotów i związki między różnymi rzeczami	
23	Potrafię pracować w zespole i korzystać z cudzych doświadczeń	
24	Jestem dobrym obserwatorem i często zauważam rzeczy uchodzące uwadze innych	
25	Często bywam niespokojny	
26	Lubię pracować i uczyć się niezależnie od innych	
27	Lubię komponować muzykę	
28	Potrafię radzić sobie z liczbami i problemami matematycznymi	

KLUCZ do Kwestionariusza do badania Wielorakich Typów Inteligencji (MI)

Typ inteligencji	Numery stwierżeń	Suma punktów
LINGWISTYCZNA	5 9 19 20	
MATEMATYCZNO-LOGICZNA	6 11 22 28	
WIZUALNO-PRZESTRZENNA	2 12 18 24	
MUZYCZNA	4 10 17 27	
INTERPERSONALNA	3 8 13 23	
INTRAPERSONALNA	7 15 16 26	
KINESTETYCZNA	1 14 21 25	

Kwestionariusz do badania Wielorakich Typów Inteligencji (MI) został zacytowany z książki Alistair Smith „Przyspieszone uczenie się w klasie” wyd. WOM Katowice, 1997

Najważniejszy efekt można sprowadzić do tego, że każdy uczeń dowie się iż jest inteligentny!

Zakończenie

Każdy z nas przychodzi na świat z różnymi talentami chyba po to, by wypełnić swoją misję, by spełnić jakieś ważne zadanie.

Co z tych talentów pozostaje?

Posłuchajmy bajki:

„Pewnego dnia zwierzęta postanowiły i założyły szkołę, aby młode zwierzęta przestały biegać samopas i zostały porządnie zastępy przygotowane do zwierzęcego życia.

Wymyślono obowiązkowe przedmioty, niezwykle przydatne w życiu. Tak więc każde zwierzę obowiązkowo brało udział w nauce biegania, wspinania, pływania i latania.

Kaczka wykazywała niezwykle zdolności w pływaniu. Była zawsze najlepsza. Była nawet lepsza od nauczyciela pływania. Osiągała jednak bardzo słabe postępy w bieganiu i lataniu. Ponieważ była bardzo słaba w bieganiu, musiała poświęcić więcej czasu na ten trening, tak że zaniedbała pływanie. Wprawdzie w efekcie poprawiła nieco umiejętności biegania, ale jej wyniki w pływaniu osiągnęły poziom bardzo przeciętny. Oczywiście nikt się tym nie przejął - przeciętność jest akceptowana.

Zając, który był najlepszy w bieganiu nabawił się nerwowych tików w nodze. Spowodowane to było przypuszczalnie dodatkowymi treningami pływackimi.

Wiewiórka była najlepsza w wspinaniu. Była jednak codziennie upominana i wyzywana przez nauczyciela latania, który wymagał by zaczęła wreszcie latać.

Orzeł był zawsze pierwszy w osiąganiu szczytów. Był jednak codziennie karany, ponieważ robił to niezgodnie z przyjętymi w programie zaleceniami”.

Małgorzata Taraszkiewicz

Psycholog edukacyjny. Aktualnie dyrektor ds. projektów w Instytucie Nowoczesnej Edukacji. Redaktor naczelna internetowego miesięcznika "Awangarda w Edukacji" (www.ine.com.pl) oraz magazynu „Wielka Zabawa” (www.transferlearning.pl). Autorka i współautorka ponad 30 książek, poradników i pakietów edukacyjnych dla nauczycieli, młodzieży i dzieci.

Kontakt: Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – tel. 600 909097

Polecam poradniki dla rodziców:

Atlas efektywnego uczenia się Wyd. TL, 2005 (www.transferlearning.pl)

Stawianie celów – co warto o tym wiedzieć Wyd. CKE, 2006

Jak wspierać zdolnego ucznia? WSiP, 2009

Jak wspierać dziecko w nauce? Niezbędnik Aktywnego Rodzica Wyd. Wolters Kluwer, 2009

Profil http://www.eid.edu.pl/profil/malgorzata__taraszkiewicz,659/